

KÚRIA

Kvk.IV.38.085/2014/2.

A Kúria a Dr. Bence Péter és Társa Ügyvédi Iroda által képviselt M. A. kérelmezőnek a Nemzeti Választási Bizottság 2014. október 26. napján meghozott 1443/2014. számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelme folytán megindult nemperes eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

v é g z é s t:

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 1443/2014. számú határozatát megváltoztatja és megállapítja, hogy a Nemzeti Választási Iroda a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény alapján nem terjeszthette volna fel a kérelmező jogorvoslati kérelmét a Debreceni Ítéltáblához.

A le nem rótt 10.000 (tízezer) forint eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A Nemzeti Választási Bizottság 1443/2014. számú határozata (a továbbiakban: NVB hat.) alapjául szolgáló tényállás:

S. M. magánszemély a ... Helyi Választási Bizottság (a továbbiakban: HVB) útján a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: TVB) címzett fellebbezést nyújtott be 2014. október 15-én. S. M. beadványozó egyértelműen rögzítette, hogy fellebbezést nyújt be a Ve. 221. § (1) bekezdése alapján. Kérte, hogy a TVB a fellebbezésének adjon helyt és változtassa meg a HVB-nek a polgármester- és a képviselőválasztás eredményére vonatkozó határozatait, semmisítse meg a polgármester- és az egyéni képviselőválasztás eredményeit, valamint rendelje el a választás megismétlését. S. M. hivatkozott a Ve. 224. § (3) bekezdés b) pontjára, amely előírja, hogy a fellebbezésnek tartalmaznia kell a benyújtó nevét és lakcímét, valamint rögzítette, hogy fellebbezését a Ve. 223. § (3) bekezdés a) pontjára alapította, vagyis a HVB választási eredményt megállapító döntései jogszabálysértő voltára. S. M. fellebbezésében előadta, hogy Ny-ban 2014. október 12-én általa megjelölt személyek anyagi juttatásokat nyújtottak más személyeknek azért, hogy a választópolgárokat elvigyék szavazni és azok meghatározott jelöltre szavazzanak. Megítélése szerint ez a

Kvk. IV. 38.085/2014/2.

cselekmény ellentétes volt a Ve. 2. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjában foglalt eljárási alapelvekkel.

S. M. fellebbezésére eljáró TVB 2014. október 17-én a 82/1014. (X. 17.) számú határozatával elbírálta a felterjesztett jogorvoslati kérelmet. A határozatában rögzítette, hogy a HVB polgármester- és képviselőválasztás eredményét megállapító határozatai ellen előterjesztett beadványt bírál el. A határozat rendelkező részében a TVB megállapította, hogy az előterjesztett beadványt tartalma alapján kifogásnak minősíti, annak részben helyt ad és a HVB polgármester- és képviselőválasztás eredményét megállapító határozatait helyben hagyja. A TVB határozata elleni jogorvoslatról szóló tájékoztatásában jogorvoslati fórumként a Nemzeti Választási Bizottságot jelölte meg, a döntése ellen benyújtható jogorvoslatot pedig fellebbezésként nevesítette.

Ezt követően S. M. a fellebbezésnek nevezett beadványában a Nemzeti Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: NVB) fordult a TVB 82/1014. (X. 17.) számú határozatával szemben. A TVB. határozatával szemben M. A. is fellebbezést nyújtott be az NVB-hez, amelyben elsődlegesen azt kérte, hogy az NVB S. M. fellebbezését érdemi vizsgálat nélkül utasítsa el, másodlagosan arra tett indítványt, hogy a TVB 82/1014. (X. 17.) számú határozatát változtassa meg akként, hogy a jogszabálysértés megállapítását mellőzzék a határozatból. A TVB határozata ellen érkezett jogorvoslati kérelmeket a Területi Választási Iroda a Nemzeti Választási Iroda (a továbbiakban: NVI) részére terjesztette fel.

Az NVI az iratanyag áttekintése után arra az álláspontra helyezkedett, hogy a TVB 82/2014. (X. 17.) számú határozata meghozatalakor másodfokú szervként járt el, eljárását, ahogyan azt a határozat is tartalmazta a HVB polgármester- és képviselőválasztás eredményét megállapító határozatai ellen benyújtott fellebbezés alapján indította, így a határozat ellen érkezett jogorvoslati kérelmek, köztük S. M. kérelme is a Ve. 222. § (1) bekezdése szerinti bírósági felülvizsgálati kérelem. A Nemzeti Választási Iroda - a Nemzeti Választási Bizottságnak a 2013. október 8-án elfogadott és a 2014. február 9-i döntésével módosított ügyrendje (a továbbiakban: Ügyrend) 4. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján - szakmai álláspontjáról az ügyirat elektronikus megküldésével egyidejűleg tájékoztatta az NVB elnökét. Az NVB elnöke osztotta a NVI azon álláspontját, amely szerint a benyújtott jogorvoslati kérelmek a TVB másodfokú döntése elleni bírósági felülvizsgálat iránti kérelmek, melyek elbírálására a Ve. 229. § (1) bekezdés alapján nem az NVB, hanem a TVB székhelye szerinti illetékes ítélőtábla jogosult.

Az egyeztetést követően a Nemzeti Választási Iroda elnöke a Ve. 227. §-a alapján a TVB határozata ellen érkezett jogorvoslati kérelmeket azok előzményirataival együtt felterjesztette a Debreceni Ítélőtábla részére.

Ezt követően M. A. 2014. október 23-án kifogást nyújtott be az NVB-hez az NVI tevékenységével kapcsolatban. Az NVB 2014. október 26-án

Kvk.IV.38.085/2014/2.

kelt 1443/2014. számú határozatával a kifogást elutasította. Az NVB megállapította, hogy a TVB által elbírált fellebbezés formailag egyértelműen megfelelt a Ve. fellebbezésre irányadó rendelkezéseinek, a beadványozó a Ve. fellebbezésre vonatkozó szakaszaira hivatkozott, jogkövetkezményként a HVB határozatának megváltoztatását kérte. Az NVB megállapította, hogy a TVB eljárásjogi hibát vétett amikor a beadványt kifogásként értékelte, ugyanakkor a fellebbezés jogkövetkezményét - a HVB eredményt megállapító döntésének a helybenhagyását - rögzítette. A TVB határozatának indokolása is következtelen, hol kifogást, hol fellebbezést említ. Az NVB rögzítette, hogy a TVB határozatának jogorvoslatról való tájékoztatása is helytelen, amikor azt rögzíti, hogy a HVB eredményt megállapító döntései ellen benyújtott fellebbezésről hozott határozata ellen az NVB-hez lehet fellebbezést benyújtani.

Az NVB szerint a NVI helyes szakmai álláspontra helyezkedett akkor, amikor úgy ítélte meg, hogy a TVB eljárása a Ve. rendelkezéseivel ellentétesen a három helyett négy fokú jogorvoslati rendszert kívánt nyitni az általa elbírált ügyben. Az NVB szerint a beadványozó jogorvoslatához való joga akkor sérült volna, ha a Nemzeti Választási Iroda kivárva az NVB soron következő ülését, arra terjesztette volna elő a jogorvoslati kérelmeket. Mivel a Ve. alapján a NVB harmadfokú jogorvoslati fórumként nem lett volna jogosult eljárni, illetve érdemi döntést hozni az ügyekben, ezért a NVI csak ennek kimondása után intézkedhetett volna a felülvizsgálati kérelmeknek az elbírálásra illetékes fórum felé való felterjesztésről, jelentősen lerövidítve - esetleg átlépve - ezzel a bíróság eljárására rendelkezésre álló időt. Ez az eljárás a Ve. 227. § (1) bekezdésének megsértésén túl az Ügyrend szabályaival is ellentétes lett volna, mely azonban törvényi rendelkezés alapján az NVB eljárására kötelező.

Időközben a Debreceni Ítéltábla M. A. áttett fellebbezését 2014. október 22-én a PK.II.20.746/2014/3. számú végzésében, S. M. áttett fellebbezését az NVB 1443/2014. számú határozatának meghozatala napján - 2014. október 26-án - a Pk.II.20.757/2014/3.számú végzésben érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A Debreceni Ítéltábla az áttett fellebbezéseket bírósági felülvizsgálati kérelemként kezelte. A végzések szerint sem S. M. sem M. A. a Ve.222. § (1) bekezdés alapján az ügyben érintettségéről a kérelemben nem nyilatkozott, és az érintettséget az Ítéltábla sem tudta megállapítani.

A NVB 1443/2014. számú határozatával szemben M. A. (a továbbiakban: kérelmező) felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához. Ebben kérte, hogy a Kúria az NVB határozatát változtassa meg, és állapítsa meg, hogy az NVI jogsértést követett el, amikor a kérelmező NVB-hez benyújtott fellebbezését a Debreceni Ítéltáblához felterjesztette, ezáltal a kérelmező jogorvoslati jogát törvénytörő módon csorbította. Kérte továbbá, hogy a Kúria a NVI-t tiltsa el a további jogsértéstől.

A kérelmező érintettségét abban jelölte meg, hogy fellebbezését az

Kvk.IV.38.085/2014/2.

NVI az NVB helyett felülvizsgálati kérelemként a Debreceni Ítéltáblához terjesztette fel.

A felülvizsgálati kérelem szerint a választási irodák feladatait a Ve. 75. § (1) bekezdése határozza meg, sem ez a szabály, sem más jogszabály nem biztosít a választási irodának olyan hatáskört, hogy a fellebbezéseként előterjesztett beadványt bírósági felülvizsgálati kérelemnek minősítse át. A választópolgár jogorvoslathoz való jogát alapjaiban érintő döntést a választási irodák nem hozhatnak. Az NVI az ügyben hatáskör hiányában járt el. Az áttételről a Ve. egy rendelkezése szól, amikor a választási bizottság megítélése szerint a kifogás elbírálásra nem rendelkezik hatáskörrel, jelen esetben azonban nem kifogásról, hanem fellebbezésről van szó. Az NVI-nek a fellebbezést bírósági felülvizsgálati kérelemnek minősítésére a Ve. 227. §-a sem ad felhatalmazást. Az NVI eljárása sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjába foglalt jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét.

A kérelmező szerint jogszabálysértő a NVB 1443/2014. számú határozatának azon megállapítása, amely arra utal, hogy az NVI-nek önálló mérlegelési jogköre van. A kérelmező szerint ha ez így van, ebben eljárva az NVB hatáskörét vonja el.

A kérelmező kiemelte, hogy azzal, hogy az NVI áttette a Debreceni Ítéltáblához az ügyet a kérelmező - Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésébe foglalt - jogorvoslati jogát elvonta, hiszen ha a kérelmező nyújtja be, akkor az érintettségét igazolja, viszont a Ve. szerint a fellebbezéshez az érintettség igazolása nem szükséges. Ezért a Debreceni Ítéltábla az ügygel nem is foglalkozott érdemben. A felterjesztés a kérelmezőnek így konkrét jogsérelmet okozott.

A kérelmező álláspontja szerint az ügyben a TVB határozata volt az elsőfokú döntés, az NVB-nek érdemben kellett volna eljárni másodfokon. Nem így történt, ezért kiüresedett a kérelmező Alaptörvényben biztosított bírósághoz fordulás joga.

II.

A Kúria az ügyben a felülvizsgálati kérelem alapján a következőket állapította meg:

1. A Ve. XII. Fejezete által felkínált jogorvoslati lehetőség a kifogás, a fellebbezés és a bírósági felülvizsgálat. A Ve. alapján nem lehet a választási bizottságok döntése ellen kétszer fellebbezéssel élni. Ha a helyi választási bizottság jár el első fokon, akkor a másodfokú döntést a területi választási bizottság hozza meg. Bírósági felülvizsgálatra az ítéltáblához lehet fordulni.

Megállapítható az is, hogy a választás eredményei elleni jogorvoslatra speciális szabályokat állapít meg a Ve. 241. § (2) bek. a), b) pontja. A Ve. 241. § (2) bekezdése szerint „A

Kvk.IV.38.085/2014/2.

választási bizottságnak a választás eredményét megállapító döntése ellen

a) a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára, vagy

b) a szavazóköri eredmények összesítésére és a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére hivatkozással lehet fellebbezést benyújtani.”

Ebből következően a ... helyi önkormányzati képviselő- és polgármester választás eredményét a HVB állapítja meg. Döntése ellen fellebbezésnek van helye. Helyesen állapította meg az NVB hogy hibás a TVB 82/2014. (X.17.) határozatának rendelkező részében és indokolásában a kifogásra utalás: „a kifogást elutasítja”.

2. A fentiekből következően az NVB jelen ügyben helyesen mutatott rá arra, hogy a TVB a választás eredményét megállapító határozat ellen benyújtott fellebbezését a Ve.-ben foglalt jogorvoslati rend alapján nem bírálhatja el kifogásként, arról másodfokú határozatot hoz. Ennek megfelelően a jogorvoslati tájékoztatóban is az ítéletábrához való felülvizsgálati kérelem benyújtásának lehetőségére kell felhívnia a kérelmezőt. Nincs összhangban a Ve.-vel ha a TVB azt a tájékoztatót nyújtja, hogy határozata ellen fellebbezésnek van helye, ha maga is fellebbezés alapján jár el. (A TVB döntésének tartalmából következően a HVB választás eredményét megállapító határozatát vizsgálta fellebbezés keretében.) A rossz jogorvoslati kioktatás a jogorvoslatihoz való jog sérelméhez, kiüresedéséhez vezet.

3. Az NVB 1443/2014. számú határozata szerint az NVI a fellebbezést a Ve. 227. § bekezdése alapján terjesztette fel a Debreceni Ítéletábrához. A Ve. 227. § (1) bekezdése szerint a bírósági felülvizsgálati kérelmet a választási iroda az ügy összes iratával legkésőbb a beérkezését követő napon 9 óráig felterjeszti az annak elbírálására jogosult bírósághoz. A Kúria megítélése szerint e szabály nem ad hatáskört a NVI-nek, hogy a beérkezett kérelmet tartalma szerint minősítse. A Ve. 227. § (1) bekezdése csupán a bírósági felülvizsgálati kérelem továbbításáról rendelkezik, az NVI-nek az irat érdemi minősítésére döntési lehetőséget sem ez a szabály, sem a Ve. 75. § (1) bekezdése nem biztosít.

Megjegyzendő, hogy a Ve. 229. § (1) bekezdés második mondata szerint a Nemzeti Választási Bizottság határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet a Kúria bírálja el. Ez alapján az NVB mellett működő NVI a Ve. 227. § (1) bekezdése folytán egyébként is a Kúriához terjeszti fel az iratokat.

4. A kérelmező fellebbezésnek címzett beadványt nyújtott be az NVB-hez, amelyet később a NVI a Debreceni Ítéletábra részére továbbított. Maga az NVB 1443/2014. számú határozata a TVB eljárásához kapcsolódva a következőket rögzíti: „A kérelemhez kötöttség nemcsak azt jelenti, hogy nem állapíthat meg olyan jogsértést, amelyre a kérelmező nem hivatkozik, hanem azt is, hogy nem bírálhatja felül a benyújtónak a kérelemben foglalt, a jogorvoslati forma egyértelmű meghatározására vonatkozó nyilatkozatát.” A Kúria megítélése szerint e megállapítás igaz az NVI és az NVB eljárásra is. Azaz jelen esetben a fellebbezést az

Kvk.IV.38.085/2014/2.

NVB soron következő ülésére kellett volna terjeszteni.

5. Az ügy irataiból nyilvánvaló, hogy a HVB és a TVB eljárása vezetett oda, hogy az NVI elnöke az ügyet felterjesztette a Debreceni Ítéltáblához. Az is nyilvánvaló, hogy az NVI és NVB elnökét az vezette, hogy a kérelmezők ne maradjanak bírósági felülvizsgálat nélkül. Tehát az ügy összes körülménye vezetett arra, hogy az NVI által választott felterjesztés maga is jogsértőnek bizonyult. Az ügyben nem állapítható meg a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének a sérelme. A kérelmező jogorvoslathoz való jogát akkor tudja gyakorolni, ha a kérelmet a törvény szerint hatáskörrel rendelkező szerv bírálja el. Ezért dacára annak, hogy formális értelemben az NVI a Ve. rendelkezései ellenére terjesztette fel az iratokat a Debreceni Ítéltáblához, lényegében a Ve. szerinti jogorvoslati rendet követte.

6. A fentiek alapján a Kúria az NVB 1443/2014. számú határozatát megváltoztatja és megállapítja, hogy a Nemzeti Választási Iroda a Ve. rendelkezései alapján nem terjeszthette volna fel a Debreceni Ítéltáblához a kérelmező jogorvoslati kérelmét. A Kúria a fent kifejtett indokok alapján - azaz, hogy sorozatos jogsértés eredményeként történt és épp a jogorvoslathoz való jog biztosítása érdekében a felterjesztés - nem látta indokát annak, hogy a Nemzeti Választási Irodát eltiltsa a további jogsértéstől. Ugyanis egy atipikus helyzetből nem következik a sorozatos jogsértés veszélye.

A Kúria a közigazgatási nemperes eljárás illetékének mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43. § (7) bekezdése alapján állapította meg, mely előzetesen le nem rótt eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam visel.

A Kúria határozata elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2014. október 31.

**Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt sk.előadó
bíró, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó sk. bíró**

A kiadmány hitelül:

tisztviselő